

beseda, Bog obvaruj palice! In sedaj pridem spet na zdravila. Nekatera zdravila koristijo n. pr. pljučam, pa pokvarijo želodec, tako imajo tudi vzgojevalna sredstva svoje dobre in slabe strani. Grajanje n. pr. zatopi duha, hvala in plačilo pa vzbudita v otroškem srečanju domišljavost itd.

Z vzgojevalnimi sredstvi se mora varčevati, ker drugače izgubé svoj pomen in vpliv in vzgojiteljeva osebnost mora jih podpirati in popolnjevati. Dvojna vez mora vezati gojenca na vzgojitelja in sicer avtoriteta in ljubezen.

Težka naloga je vzgoja za očeta in mater, za vzgojitelje sploh, velika odgovornost, kajti ni hujšega, kakor če zgubljeni otrok pride v poznejših letih pred sivolasega očeta, pred sključeno mater, očitajte jim njuno napačno vzgojo.

Kakšen ponos, kakšno veselje so pa spet roditeljem dobro vzgojeni otroci, kateri ne delajo časti samo njim, ampak vsemu narodu! Dal nam Bog po duhu in telesu čvrstega in zdravega naraščaja. In kakor se pravi: Pomagaj si sam in pomagal ti bode Bog, storimo torej mi, v prvej vrsti domača hiša potem pa mi javni vzgojitelji naše dece, svojo dolžnost z besedo in dejanjem, da bo procvital in se razvijal naš mili narod, katerega obstanek je zagotovljen le po vrlem naraščaju! V to pomozi Bog!

Zagonetna nrav.

(Ruski spisal A. P. Čehov; preložil Al. Benkovič.)

Kupé prvega razreda. Na divanu, obšitem z rdečim baršunom, na pol leži lepa gospa. Dragocena, čipkasta pahljača se jej blišči v trdo stisnjeni pesti, ščipec jedva da jej ne pade z lepega noska, igla na njenih prsih se sedaj dvigne, sedaj pade, kakor ladjica sredi valovja... Razburjena je... Njej nasproti sedi na divanu mlad pisatelj začetnik. Lepi ženi gleda v lice, gleda neprestano, s pogledom poznavalca. On preiskuje, proučava, lovi to ekscentrično, zagonetno nrav, lovi jo, drži... Njena duša, vsa njena psihologija mu leži kar na dlani...

O, jaz vas umejem! je govoril pisatelj, poljubujoč toplo mesto kraj njene zapestnice. — Vaša velika duša išče izhoda iz labirinta... Da! Borba je strašna, nepremagljiva, čudovita... Nu... ne obupajte! Vi boste zmagovalka! Da!

— Opišite mene, Voldemar! je rekla gospa, tužno smehlajoča se. — Moje življenje je tako polno dogodkov, tako raznolično, tako pisano... A glavno je... nesrečna sem! Jaz sem mučenica po ukusu Dostojevskega... Pokažite svetü mojo dušo, Voldemar, pakažite to bedno dušo! Vi ste

psiholog ... Ni še tega jedno uro, kar sva se pričela razgovarjati, a vi ste me že umeli vso, vso!

— Govorite! prosim vas, govorite!

— Poslušajte! Rodila sem se v revni uradniški obitelji. Oče je bil dober in umen človek, na ... duh časa in društvo ... vous comprenez ... ne obsojam ubozega očeta svojega. Bil je podkupljiv, kartač, pijanec. A mati ... Čemu bi govorila? Jedinščina, borbe za škorjico kruha, spoznanje ničevosti ... Ah, ne zahtevajte od mene, naj se spominjam! Morala sem si sama delati pot ... Slaba vzgoja v zavodu, čitanje bedastih romanov, mladostne napake, prva, plašna ljubezen ... In borba z družbo? Grozno! In sumnje? In muke nastajajoče nevere v življenje, samo sebe? Ah! Vi ste pisatelj in poznate nas, ženske ... Vi umejete ... Nesreča zame, da sem obdarjena z izredno nravjo ... koprnela sem po sreči ... in kakšni! Koprnela sem, da bi bila človek! Da! V tem sem videla svojo srečo!

— Krasota! je šepetal pisatelj, poljubujoč jo vedno na isto mesto.

— Jaz ne poljubujem vas, krasota moja, marveč človeške muke. Ali se spominjate Razkolkova? On je tako poljuboval ...

— O Voldemar! Meni je trebalo slave ... hrupa, šuma, kakor vsakteri — čemu bi se delala skromno? — močnejši naravi ... Slepela sem po nečem nenavadnem ... neženskim! In glej ... Naletela sem se na potu na bogatega starega generala ... Ne obsodite me, Voldemar! To je bilo zgolj samožrtvovanje, umejte to! Drugače nisem mogla storiti ... Obogatela sem obitelj, pričela potovati, delati dobro ... A koliko sem trpela v objetju tega prismojenedga, norega ... hm! ... starca! Tega si ne morete niti misliti! Bili so časi ... grozni časi! A jačila me je misel, da starec danes, ali jutri umre, jaz pa pričnem živeti, kakor mi bode drago, udam se ljubljenu človeku, srečna bodem ... In res imam takega človeka, Voldemar! Na Boga, da ga imam!

Gospa hitreje giblje pahljačo. Njeno lice je dobilo jokav izraz ...

— In res je starec umrl ... Jaz sem jedina dedinja njegovega bogastva. Sedaj slednjič živim srečno ... Ali ni res, Voldemar? Sreča mi trka na okna ... Samo treba spustiti jo noter, toda ... ne! Sedaj bi se bilo treba udati njemu, postati njegova žena pomočnica ... biti srečna ... A kako neumno, gnjusno in bedasto je vse na tem svetu! Kako podlo je vse. Voldemar! Nesrečna sem! Na mojem nesrečnem potu zopet stoji zapreka! Zopet vidim, da je sreča moja daleč proč!

Ah! To trpljenje! ... Moj Bog!

— A kaj vam je na potu? Prosim vas, govorite? Kaj je tisto?

— Ponuja se mi drugi bogati starec! Zopet!

Pahljača zakrije lepo lice. Pisatelj podpre svojo misli polno glavo s pestmi ter se zamisli kot poznavalec psiholog. Samo lokomotiva šumi in žvižga, od zahajajočega solnca pa se na oknu rdeče zavese.